

บทที่ 7

การออกแบบสถาปัตยกรรม

แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรม ได้นำเนื้อหาจากลักษณะทั้งทางรูปธรรม และนามธรรมของการสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็กที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์มาประยุกต์ใช้ใน โครงการออกแบบปรับปรุง “สถานที่พักคอยชั่วคราวในสถานีรถไฟหัวลำโพง” (The Personal Space for Waiting Area) ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า การสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็ก คือ “การสร้างโลกส่วนตัวโดยสิ่งปกคลุมที่สามารถยืดหยุ่นได้ และมีสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม” จากคำนิยามนี้ จึงได้ใช้เป็นกรอบในการออกแบบโดยวิธีการการสร้างสิ่งปกคลุมเพื่อเป็นโลกส่วนตัวของมนุษย์ โดยที่มนุษย์สามารถเข้าไปมีปฏิสัมพันธ์ในการกระทำการสร้างสรรค์ ปรับปรุง และเปลี่ยนแปลงที่ว่างอันนั้นได้ เพื่อรองรับกิจกรรมที่มีความเป็นส่วนตัวตามแต่บุคคลนั้น ๆ ต้องการ จากสถาปัตยกรรมโลกของเด็กสู่สถาปัตยกรรมโลกของปัจเจกบุคคล ดังนั้น ลักษณะของที่ว่างจึงไม่ควรเป็นที่ว่างที่ตายตัว ต่อการรองรับบุคคลหนึ่งหรือกิจกรรมหนึ่ง แต่สามารถตอบสนองกับปัจจัยต่าง ๆ ของอัตบุคคลได้ ได้แก่ ความต้องการของแต่ละบุคคล ขนาดสัดส่วนที่แตกต่างกัน และกิจกรรมต่าง ๆ และระดับความต้องการโลกส่วนตัวของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น การออกแบบสถานที่พักคอยชั่วคราวในสถานีรถไฟหัวลำโพง จึงมีแนวความคิดที่จะนำเนื้อหาของการออกแบบ มาจากพื้นที่ที่สามารถเป็นโลกส่วนตัวภายในบริบทของอาคารที่ตั้งโครงการได้ โดยการนำแนวทางการเลือกที่ตั้งในการสร้างโลกส่วนตัวของเด็กนี้ มาเป็นกรอบแนวความคิดในการหาพื้นที่เพื่อทำการออกแบบในบริบทของอาคารสถานีรถไฟหัวลำโพง เพราะหัวใจสำคัญของการสร้างที่ว่างของเด็กที่ไม่ควรลืมก็คือ การสร้างพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัว

ลักษณะพื้นที่ส่วนตัวภายในหัวลำโพง

เนื่องจากโครงการสถานที่พักคอยภายในสถานีรถไฟหัวลำโพงนี้ ว่าด้วยเนื้อหาการสร้างโลกส่วนตัวเป็นสำคัญ ในการออกแบบจึงได้พยายามค้นหาพฤติกรรมการใช้พื้นที่ส่วนตัวภายในสถานีรถไฟหัวลำโพงที่มีอยู่เดิมในปัจจุบัน เพื่อการออกแบบที่ตอบรับกับกิจกรรมเดิมของพื้นที่ ตอบรับกับบริบทเดิมของสถานที่ และสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้งานได้จริง ซึ่งจะ

ส่งผลให้มีคุณภาพของที่ว่างทั้งพฤติกรรม และกิจกรรมมากขึ้น จากการสังเกตและสอบถามพบว่า มีรูปแบบของการใช้พื้นที่ส่วนตัว เพื่อการพักผ่อนในหลายระดับตั้งแต่ในระดับที่มีความเป็นส่วนตัวน้อยไปจนถึงระดับที่มีความเป็นส่วนตัวมาก ซึ่งโดยส่วนมากเป็นการใช้พื้นที่ส่วนตัวในรูปแบบที่มีการจัดสรรไว้ให้ เช่น เก้าอี้นั่งเดี่ยว เก้าอี้ยาว โดยแยกด้วยพื้นที่ในส่วนในระดับความเป็นส่วนตัวอีกที ผู้โดยสารแต่ละคนจะเลือกตามที่ตนเองต้องการ อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้โดยสารเลือกอาศัยพื้นที่นอกเหนือจากส่วนที่มีการจัดให้เป็นพื้นที่ส่วนตัว ทั้งการนั่งกับพื้น ในชอกมุมของอาคารหรือการปูเสื่อเพื่อสร้างพื้นที่ส่วนตัวของตน นั้นแสดงให้เห็นว่า ความต้องการพื้นที่ส่วนตัวที่ไม่เหมือนกันของแต่ละบุคคล ซึ่งพื้นที่พักผ่อนที่ตายตัวหรือได้ออกแบบจัดสรรไว้ให้นั้นไม่เพียงพอและไม่สนองต่อความต้องการพื้นที่ส่วนตัวของผู้โดยสารซึ่งมีความหลากหลายได้อย่างแท้จริง

จุดที่น่าสังเกตอย่างชัดเจนอีกประการหนึ่งคือ ในพื้นที่ซึ่งมีความโอ่โง่ง กว้างขวางของอาคารช่วงกว้างอย่างสถานีรถไฟหัวลำโพงนี้ มีผู้โดยสารที่ต้องการความเป็นส่วนตัวแม้อยู่ในพื้นที่สาธารณะ โดยอาศัยพื้นที่ริมผนัง ในชอกมุมของอาคาร หรือผู้โดยสารที่ต้องการความเป็นส่วนตัวมาก ๆ อย่างเช่น กลุ่มคนที่มาพักผ่อน ก็มีการเลือกพื้นที่บนชั้นลอย ซึ่งอยู่ห่างจากกลุ่มคนสาธารณะทั่วไป และอาศัยอยู่หลังจอมอนิเตอร์ใหญ่ ใช้เป็นพื้นที่ในการหลบสายตาได้อีกส่วนหนึ่ง โดยใช้เก้าอี้ยาวเป็นพื้นที่หลบนอน จากเนื้อหาเรื่องราวของพฤติกรรมต่าง ๆ นี้ เป็นการย้ำอย่างชัดเจนว่าพื้นที่ภายในอาคารสถานีรถไฟหัวลำโพงไม่สามารถตอบสนองความต้องการโลกส่วนตัวของผู้ใช้ที่มีความหลากหลายได้ การหลบอิงกับองค์ประกอบต่างๆของอาคารที่เอื้อให้พักผ่อนได้ ไม่ว่าจะเป็น เสา ผนัง พื้น ราวระเบียง ใต้บันได จึงเป็นการถ่ายทอดสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการ พื้นที่ที่ปลอดภัย ภายใต้โลกของตัวเอง

ภายในอาคารสถานีรถไฟหัวลำโพง ได้แบ่งพื้นที่สำหรับการพักผ่อนตามระดับความเป็นส่วนตัวได้เป็น 3 พื้นที่และแบ่งได้เป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. ระดับความเป็นส่วนตัวน้อย พื้นที่พักผ่อนที่มีความเป็นส่วนตัวน้อย ได้แก่ ส่วนชานชาลาารถไฟ ซึ่งอยู่ด้านหลัง ภายนอกอาคาร อยู่ภายใต้ โครงสร้างหลังคาปีกผีเสื้อ (Butterfly Roof) ที่มีที่นั่งคอย อยู่ตรงกลางช่วงเสา และมี 2 ข้างเป็นทางเดิน ยามเมื่อรถไฟจอดเทียบชานชาลา ทำให้มีความเป็นส่วนตัวน้อยที่สุด เพราะอยู่ในพื้นที่ที่ถึงภายนอกอาคารมีทางสัญจรขนาน 2 ด้าน ทำให้มีคนเดินไปมาเพื่อขึ้นรถไฟตลอดเวลา และมีขบวนรถไฟที่เข้าเทียบชานชาลาคอยรอบวง ทำให้ไม่มีความเป็นส่วนตัว แต่ก็สามารถขึ้นรถไฟได้อย่างทันท่วงที เป็นที่พักผ่อนซึ่งผู้มาพักผ่อนยอมรับในกฎเกณฑ์ของสถานที่แล้วว่าจะไม่มีความเป็นส่วนตัว แต่มีจุดที่น่าสังเกตคือ ยังได้เห็นความต้องการความเป็นส่วนตัวที่นอกเหนือไปจากการจับจองเก้าอี้เป็นเจ้าของ คือ การปูเสื่อกับพื้น เพื่อนั่งเป็นกลุ่มแสดงการสร้างอาณาเขตของตน ซึ่งเก้าอี้ที่มีอยู่ไม่สามารถรองรับพฤติกรรมการนั่ง

ชุมนุมกันเป็นกลุ่มเช่นนี้ได้ กล่าวได้ว่า แม้ในพื้นที่ที่ไม่มีความเป็นส่วนตัว ผู้โดยสารก็ยังต้องการสร้างพื้นที่ส่วนตัวเล็ก ๆ ของตนเองขึ้นมา

2. ระดับความเป็นส่วนตัวปานกลาง พื้นที่พักคอยที่มีความเป็นส่วนตัวปานกลาง เป็นพื้นที่ที่มีความเป็นส่วนตัวเพิ่มมากขึ้น เพราะอยู่ในภายในอาคารบริเวณโถงกลางของอาคารด้านหน้าที่เป็นพื้นที่ปรับอากาศด้านหน้าส่วนชายตัว ซึ่งมีการจัดให้เป็นพื้นที่พักคอยโดยเป็นชุดเก้าอี้วางอยู่ 2 ด้านของบริเวณโถง ส่วนตรงกลางระหว่างเก้าอี้ 2 ข้างนี้จะไว้สำหรับรองรับไหว เช่น เทศกาลต่าง ๆ ได้แก่ ปีใหม่ สงกรานต์ หรือมีกลุ่มผู้ทัศนอาจรเป็นกลุ่ม ขนาดใหญ่ ซึ่งทำให้ปริมาณของผู้ใช้มากกว่าปกติ พื้นที่บริเวณนี้จะทำหน้าที่รองรับผู้คนในการพักคอยโดยการนั่งรอกับพื้น หรือเป็นพื้นที่ในการยืดหยุ่นของการใช้งานนั่นเองเองความเป็นส่วนตัวของพื้นที่นี้จะเพิ่มมากขึ้นเพราะ ถูกห่อหุ้มจากสภาพแวดล้อมด้วยอาคารระดับหนึ่งแต่ก็ยังเป็นการห่อหุ้มขนาดใหญ่สำหรับคนหมู่มาก จึงไม่มีความเป็นส่วนตัวอย่างชัดเจน เพราะผู้โดยสารต้องนั่งชิดกับบุคคลแปลกหน้า จากการจัดวางของเฟอร์นิเจอร์ ดังนั้น เราจึงเห็นกลุ่มคนที่ไม่รู้จักกัน นั่งกันห่างด้วยการเว้นเก้าอี้ 1 - 2 ตัวไว้เพื่อสร้างระยะห่างความเป็นส่วนตัวของบุคคล

3. ระดับความเป็นส่วนตัวมาก พื้นที่พักคอยที่มีความเป็นส่วนตัวมาก คือ พื้นที่บริเวณชั้นลอย ทั้ง 2 ด้าน ของอาคารด้านหน้าส่วนปรับอากาศ แบ่งเป็น 2 ด้าน ตามทางแนวยาวของอาคาร ได้แก่ ด้านทิศตะวันตก เป็นส่วนที่อยู่ใกล้กับทางเข้าหลัก จึงมีปริมาณคนที่เข้ามาใช้งานมาก ทางทิศตะวันออก ภายในแบ่งเป็นกิจกรรมสนับสนุนโครงการต่าง ๆ และกิจกรรมการพักคอย ได้แก่ ชั้นล่าง มีมินิมาร์ท ร้านหนังสือ ร้านค้าปลีกย่อย ร้านนวดเท้า ชั้นบนประกอบด้วย ส่วนพักคอย ร้านกาแฟ ร้านอินเทอร์เน็ต และสำนักงานบริษัททัวร์ ชั้นลอยอีกส่วนคือ ด้านทิศตะวันออก เนื่องจากอยู่ไกลออกมาจากทางเข้าหลัก และทางสัญจรหลัก ส่งผลให้พื้นที่ด้านนี้มีความเป็นส่วนตัวมากที่สุด ผู้ที่จะเข้ามาใช้งานชั้นลอยด้านบนจะรับรู้ได้จากสถานที่ (Sense of Place) ว่ามีความเป็นส่วนตัวมากที่สุด และวางแผนจะเข้ามาใช้ จึงมิใช่เรื่องบังเอิญที่คนที่ไม่ต้องการความเป็นส่วนตัวจะเข้ามาใช้ ชั้นล่างมีองค์ประกอบใช้สอย ได้แก่ ศูนย์อาหารของสถานีรถไฟ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ และร้านค้าปลีกย่อย ส่วนด้านบนประกอบด้วย พื้นที่พักคอย ร้านอาหารที่เป็นสัดส่วน และส่วนลานเบียร์ การสร้างความเป็นส่วนตัวของพื้นที่ชั้นลอยนี้ อาจมาจากการยกระดับให้พื้นที่ใช้สอยลอยขึ้นมาจากพื้นที่สาธารณะทั่วไป ทำให้รู้สึกเป็นส่วนตัวมากขึ้น อีกประการหนึ่ง คือ การใช้สิ่งปกคลุม ร่างกายคือการใช้ร่มกางภายในอาคาร ทำให้รู้สึกว่าพื้นที่ที่มีความเป็นมิตร จากองค์ประกอบที่มีขนาดสัดส่วนใกล้เคียงกับตนเอง ไม่ทำให้ถูกความกว้างใหญ่ของปริมาณที่ว่างภายในอาคารหัวลำโพงเข้ามาข่ม ส่งผลให้มีความเป็นส่วนตัวมากที่สุด

จากการสร้างที่ว่างของเด็กสู่การสร้างที่ว่างในหัวลำโพง

จากกรอบที่ได้วางไว้เกี่ยวกับการสร้างที่ว่างของเด็ก คือ การสร้างโลกส่วนตัวด้วยสิ่งปกคลุม ที่สามารถยืดหยุ่นได้ และมีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม จึงได้นำกรอบดังกล่าวมาวิเคราะห์ การสร้างที่ว่างเพื่อเป็นโลกส่วนตัวภายในอาคารหัวลำโพง ทั้งเนื้อหาทางรูปธรรมและนามธรรม เพื่อพัฒนาไปสู่รูปแบบสถาปัตยกรรมที่มีเนื้อหาผูกโยงกับพฤติกรรมความต้องการโลกส่วนตัวผู้ใช้ในอาคาร และสอดคล้องกับความหมายของสถาปัตยกรรมโลกของเด็กที่ได้นิยามไว้

1. การสร้างโลกส่วนตัวทางรูปธรรม ลักษณะการสร้างโลกส่วนตัวของผู้ใช้อาคารมีหลากหลายรูปแบบ ที่นอกเหนือจากการยึดที่นั่งบนเก้าอี้เป็นของตนเองตั้งแต่ การนั่งล้อมวงในเป็นกลุ่ม ใช้การนั่งหรือใช้กระเป๋าดำเนินทางเป็นตัวกำหนดอาณาเขต เป็นการสร้างพื้นที่ส่วนตัวแบบหลวม ๆ อีกประเภทหนึ่ง คือ การปูเสื่อนั่งรวมเป็นกลุ่ม ก็เป็นการกำหนดขอบเขตที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น แต่ก็ยังเป็นระนาบในทาง 2 มิติ ที่ยังไม่เป็นที่ว่างชัดเจน และรูปแบบสุดท้ายที่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบการสร้างสรรคที่ว่างของเด็กมากที่สุด คือ การใช้รั้ว เพราะเป็นวัสดุที่เบา สามารถเก็บและเปิดได้ง่าย และเป็นการสร้างระนาบที่มีขนาดสัดส่วนใกล้เคียงกับมนุษย์ ห่อหุ้มพื้นที่ส่วนตัวของตนเองในขนาดที่เหมาะสม ซึ่งมีลักษณะที่คล้ายคลึงกับที่ว่างของเด็กนั่นเอง

จุดที่น่าสนใจอีกประการ คือ การสร้างพื้นที่ส่วนตัวภายในอาคารหัวลำโพงทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นกระบวนการสร้างด้วยวิธีการไหน ก็ล้วนแล้วแต่เป็นการสร้างพื้นที่ส่วนตัวเพื่อรองรับการใช้งานเป็นกลุ่มทั้งสิ้น ซึ่งคล้ายคลึงกับการสร้างพื้นที่ส่วนตัวเพื่อรองรับการเล่นเป็นกลุ่มของเด็ก ดังนั้นลักษณะการสร้างโลกส่วนตัวในลักษณะเป็นกลุ่มจึงมีความสำคัญที่เชื่อมโยงทั้งจากแนวความคิดของเด็ก และรูปแบบของบริบทของพฤติกรรมเดิมที่มีอยู่

2. การสร้างโลกส่วนตัวทางนามธรรม การสร้างโลกส่วนตัวของเด็กมีลักษณะทางนามธรรมที่แอบแฝงอยู่คือการเปรียบเทียบในเชิงอุปมาอุปไมยต่อพื้นที่ที่เป็นโลกส่วนตัว ซึ่งจะเกิดขึ้นหลังจากที่เด็กเข้าไปใช้งานที่ว่างอันนั้นแล้ว เช่น การเปรียบเทียบว่าพื้นที่ที่เด็กอยู่นี้เป็นห้องนอนบ้าง ห้องรับแขกบ้าง ห้องครัวบ้าง หรืออื่น ๆ ตามแต่จินตนาการ และการอุปมา อุปไมยจากองค์ประกอบที่เห็นให้มีความหมายที่แตกต่างจากความเป็นจริง ตัวอย่าง เช่น การนำกล่องมาเรียงขนาดเดียว ๆ แต่อุปมาว่าสิ่งนี้ คือ ผนังทึบ ช่องว่างบางช่วงให้เป็นประตู หรือเป็นหน้าต่างบ้าง เนื้อหาเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถคาดเดาได้ และไม่สามารถกำหนดได้ แต่สิ่งที่สามารถกำหนดเองได้ และคาดเดาได้ คือ การให้ความหมายใหม่ในพื้นที่ที่ไม่ใช่พื้นที่ใช้สอยหลัก หรือเห็นพื้นที่นอกเหนือการใช้งาน ให้กลายเป็นโลกส่วนตัวของตนเอง เป็นปรากฏการณ์ทางสถาปัตยกรรม และเป็นเนื้อหาทางนามธรรมของการใช้พื้นที่ เมื่อพื้นที่หนึ่งถูกออกแบบให้ใช้งานอย่างหนึ่งแต่กลับมี

ความหมายหนึ่งแฝงอยู่ โดยเข้าไปตีความใหม่ และใช้ให้เกิดพื้นที่โลกส่วนตัวรูปแบบใหม่ ประเด็นนี้เองที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในหัวลำโพง และความสัมพันธ์สามารถเชื่อมโยงกันได้ เช่น การเลือกพื้นที่ด้านหลังจอโปรเจ็คเตอร์มาเป็นที่อิง ที่พักผ่อน การใช้ทางเดินเป็นที่นั่งพักคอย การใช้พื้นที่ใต้บันไดเป็นที่แอบอิงส่วนตัว การใช้องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมทั้งเสา ผนัง หรือชอกมุมต่าง ๆ ของอาคารมาเป็นที่พักพิง ประเด็นการตีความหมายใหม่ของพื้นที่นอกเหนือการใช้งานนี้ เป็นปรากฏการณ์ของสถานที่ซึ่งเราสามารถคาดเดาการใช้บ้านบริบท และสามารถออกแบบได้ เพื่อเป็นการย้ำลักษณะของพื้นที่โลกส่วนตัวจากแนวความคิดของเด็ก

แนวความคิดในการออกแบบ

มนุษย์แต่ละคนมีพฤติกรรมที่จะทำกิจกรรมหนึ่ง ๆ แตกต่างกันไป (Individual behavior) เมื่อมนุษย์มาอยู่รวมกันกับเพื่อนมนุษย์จำนวนมาก จึงเกิดการกำหนดระยะห่างระหว่างบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นที่ในการทำกิจกรรมเหล่านั้น สถาปัตยกรรมจึงทำหน้าที่รองรับความต้องการพื้นที่ และกิจกรรมที่มีความเป็นส่วนตัว โดยที่มนุษย์สามารถทำการควบคุม เปลี่ยนแปลง สถาปัตยกรรมนั้น ให้ตรงต่อความต้องการของพื้นที่ และกิจกรรมของแต่ละบุคคล หรือกลุ่มบุคคลได้

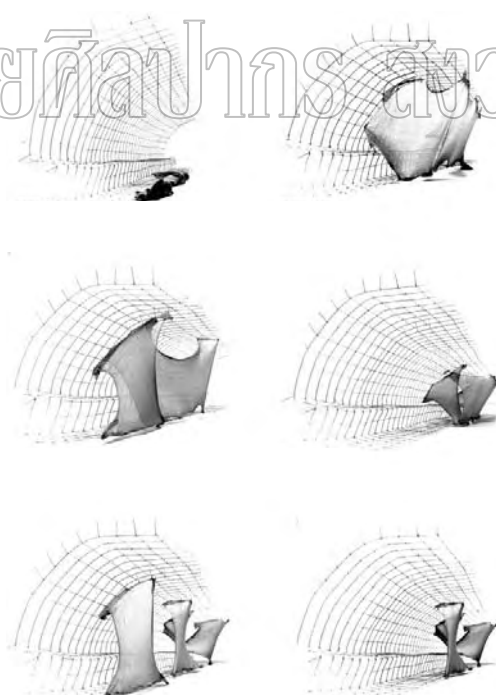
การทดลองพัฒนารูปแบบที่ว่าง

เมื่อได้ข้อสรุปคุณลักษณะการสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็กแล้ว กระบวนการต่อไป คือการนำประเด็นลักษณะที่ว่างของเด็กมาทำการพัฒนา แปลงแนวความคิดของเอกลักษณ์แห่งที่ว่างไปสู่ที่ว่างเพื่อการใช้งาน ด้วยวิธีการทดลองกับโมเดลในรูปแบบ 3 มิติ เพื่อหาแนวทางความเป็นไปได้ ในการนำลักษณะของที่ว่างจากความคิดเด็กมาเป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมตามวัตถุประสงค์ของงานวิทยานิพนธ์นี้ต่อไป

แม้ว่าคุณลักษณะอันเด่นชัดของที่ว่างของเด็ก จะเป็นการยึดเกาะกับโครงสร้างเดิมที่ได้ทำการศึกษาและสรุปมา แต่การทดลองเพื่อพัฒนาแนวความคิดนี้ เป็นการยับยั้งประเด็นการสร้าง ความยืดหยุ่นของที่ว่างด้วยวัสดุต่าง ๆ และกลไก ต่าง ๆ ที่จะสนองรูปแบบของแนวความคิดเพียงเท่านั้น ดังนั้นการทดลองนี้ จึงเป็นการทดลองกับสภาวะที่ว่าง ๆ ลอย โดยปราศจากบริบทของโครงสร้างเดิมใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างที่ว่างตามขอบเขตความสูงผู้ใช้ ในขั้นตอนแรกจึงเริ่มจากการออกแบบจากคุณลักษณะของที่ว่างเด็กมาสู่การใช้งานจริง ด้วยการใช้ลักษณะของที่ว่างที่มนุษย์สามารถสร้างสรรค์สิ่งปกคลุมพื้นที่ส่วนตัวเองได้โดยง่าย สามารถสร้างและเก็บได้โดยง่าย มีความยืดหยุ่นในการใช้งานที่ผู้ใช้สามารถกำหนดอาณาเขตที่จะสร้างสิ่งปกคลุมของตนเองได้ เริ่มจากการออกแบบโครงสร้างใน 1 unit ของการใช้งาน ที่เอื้อต่อการใช้งานกับวัสดุที่เบา ยืดหยุ่นได้ เช่น ผ้า ผ้าใบ ผ้ายางยืด เข้ามายึดเกาะติด เพื่อให้มนุษย์สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับการสร้างสรรค์ที่ว่างที่ตนเองต้องการได้ โดยยึดฐานความคิดจากการสร้างที่ว่างของเด็กในประเด็นที่ว่า ถ้าขอบเขตของการสร้างที่ว่างของเด็ก คือ ระยะที่เด็กเอื้อมมือถึง ทำให้เกิดที่ว่างที่พองเหมาะกับสัดส่วนของเด็กเอง ดังนั้นการประยุกต์ใช้ในการออกแบบจึงควรเป็นการสร้างที่ว่างในขอบเขตที่คนผู้นั้นจะเอื้อมมือถึงเช่นกัน ที่ว่างที่เกิดขึ้นจึงเกิดมาจากขนาดสัดส่วนของร่างกายตนเอง และมีขนาดที่พองเหมาะกับตนเอง โครงสร้างที่ทำการออกแบบจึงรองรับการยึดเกาะของสิ่งปกคลุมในระยะต่าง ๆ ของสัดส่วนมนุษย์ ตั้งแต่ขนาดความสูง ของเด็ก ไปจนถึงความสูงระดับผู้ใหญ่

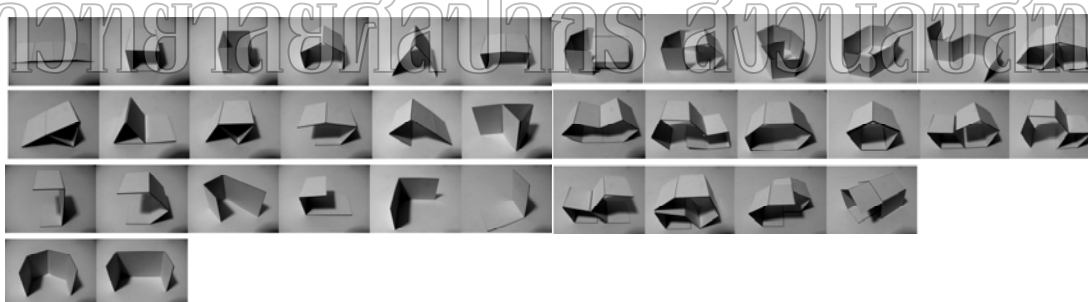
มหาวิทยาลัยศิลปากร ลพบุรี

ภาพที่ 65 การทดลองออกแบบที่ว่างที่ผู้ใช้สามารถสร้างสรรค์ได้ตามสัดส่วนและความต้องการ
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ข้อสังเกต การสร้างที่ว่างตามขอบเขตความสูงของผู้ใช้ สามารถตอบสนองการสร้างที่ว่างจากแนวความคิดในเรื่องคุณลักษณะการสร้างที่ว่างของเด็กในระยะที่เด็กเอื้อมมือถึง แต่สำหรับการนำมาใช้งานจริงนั้น ควรคำนึงถึงระบบการเก็บผ้าที่นำมาจึงเมื่อไม่มีผู้ใช้ ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยและสะดวกต่อการดูแลรักษาต่อไป

2. การสร้างที่ว่างจากการพับกระดาษ การทดลองสร้างที่ว่างจากการพับกระดาษนี้ เป็นการทดลองเพื่อพัฒนาแนวความคิดในการสร้างที่ว่างของเด็ก ที่มาจากรูปแบบการเล่นสร้างบ้าน โดยใช้กล่องกระดาษลังมาคลี่ และพับตามที่เด็กต้องการ เพื่อค้นหาแนวทางความเป็นไปได้ในการนำเอากลไกของการพับกระดาษมาพัฒนาเป็นรูปแบบการสร้างที่ว่างที่มีความยืดหยุ่นสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามการใช้งาน และทดสอบว่าหากนำการพับของลังกระดาษในลักษณะนี้มาสร้างที่ว่างเพื่อการใช้งานจะสามารถเป็นไปได้ในรูปแบบไหนบ้าง และเหมาะสมกับกิจกรรมประเภทไหนบ้าง ใช้วิธีการทดลองด้วยการพับโมเดล 3 มิติ โดยจำลองเป็นผืนกระดาษที่คลี่ออกมาจากกล่องลัง ซึ่งจะได้ผืนระนาบที่มีแกนหมุนในแกนเดียวกัน 4 ช่วง นำมาพับในลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดปริมาตรของที่ว่างและพัฒนาจากการพับกล่องหนึ่งกล่องจนไปถึงการพับของสองกล่องมาต่อกัน

ภาพที่ 66 การทดลองสร้างที่ว่างจากการพับกระดาษในลักษณะต่าง ๆ

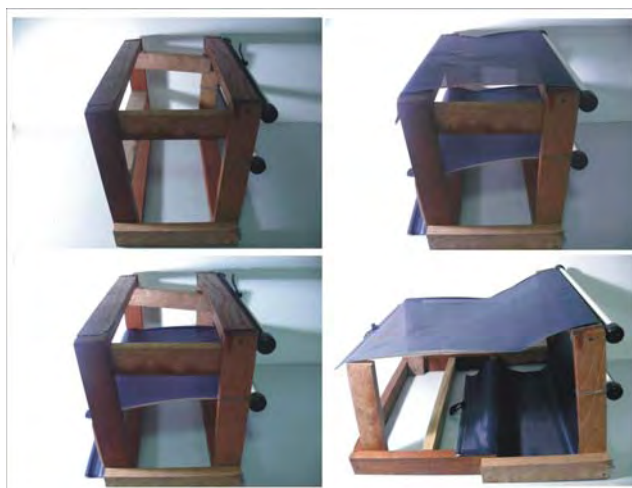
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ข้อสังเกต การพับกล่องกระดาษจากการทดลองนี้ ทำให้พบว่า ลักษณะการพับของผืนระนาบต่าง ๆ เพื่อสร้างปริมาตรของที่ว่างขึ้นมาสามารถเป็นไปได้ในหลายรูปแบบ และมีความยืดหยุ่นโดยความสามารถในการเปลี่ยนแปลงของที่ว่างที่เกิดขึ้นนี้ สามารถขยายออกและพับเก็บได้เหมาะสมสำหรับการนำไปใช้กับพื้นที่ที่ต้องการความยืดหยุ่นไม่ตายตัว จากการทดลองพบว่า กลไกของการพับกล่องคือการเคลื่อนไหวของผืนระนาบที่หมุนไปตามแกนเดียวกัน หากเป็นระนาบในแนวนอนก็สามารถหมุนได้ตามแกนแนวนอน หากเป็นระนาบในแนวตั้งก็สามารถหมุน

ได้ตามแกนแนวตั้ง ดังนั้น หากนำมาผสมผสานกันของกล่องหลายกล่องและวางในหลายแกน ก็จะทำให้ได้ทิศทางในการเคลื่อนไหวมากขึ้นและส่งผลให้มีความยืดหยุ่นของที่ว่างมากยิ่งขึ้น

3. การสร้างที่ว่างจากการคลุมพื้นที่ เอกลักษณะที่โดดเด่นของการสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็กนี้ คือ การนำผ้าใช้คลุมพื้นที่เพื่อการสร้างที่ว่างของตนเองขึ้นมา การทดลองการสร้างที่ว่างจากการคลุมพื้นที่นี้จึงเป็นการนำเอาเนื้อหาของประเด็นในคุณลักษณะนี้มาทำการทดลอง เพื่อพัฒนาแนวความคิดจากการสร้างที่ว่างของเด็กสู่ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การสร้างที่ว่างทางสถาปัตยกรรม โดยใช้วิธีการออกแบบและทดลองด้วยโมเดล 3 มิติ เพื่อทดสอบว่าการคลุมพื้นที่จากวัสดุที่มีความยืดหยุ่นคล้ายผ้า สามารถเป็นไปได้ในแนวทางใดบ้าง และสามารถเข้าไปยึดเกาะอยู่กับโครงสร้างที่จะเข้าไปครอบคลุมได้อย่างไร รวมไปถึงความเหมาะสมในการใช้งานกับกิจกรรมประเภทใด

การออกแบบทดลองพัฒนาแนวความคิดนี้ จึงได้เริ่มจากการหาวัสดุที่มีกลไกแบบผ้า และมีความสามารถในการคลี่ออกเมื่อต้องการใช้งานในการคลุมพื้นที่ให้เกิดปริมาตร และการปิดล้อมของพื้นที่ และสามารถม้วนเก็บได้เมื่อเลิกใช้งานได้ เช่น มู่ลี่ ม่าน จากนั้นจึงได้ออกแบบโครงสร้างที่จะสามารถรองรับการคลุมพื้นที่ และสามารถเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเพื่อความยืดหยุ่นในการใช้งานและรองรับการคลุมพื้นที่ในแบบต่างๆ ได้

ภาพที่ 67 การทดลองสร้างที่ว่างโดยการคลุมพื้นที่บนโครงสร้างที่มีความยืดหยุ่น
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ข้อสังเกต จากการทดลองออกแบบได้เห็นแนวทางในการใช้โครงสร้างที่มีความยืดหยุ่นเพื่อรองรับการคลุมพื้นที่แบบต่าง ๆ โดยสามารถนำไปใช้กับพื้นที่ที่ต้องการการสร้างที่ว่าง

แบบง่าย ๆ ด้วยความสะดวกรวดเร็วไม่ซับซ้อน และสามารถพับเก็บได้ ซึ่งอยู่บนฐานของกิจกรรมที่ต้องการสร้างสิ่งปกคลุมที่ทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวจากขอบเขตที่มีอยู่เดิม โดยการกำหนดขอบเขตด้วยสิ่งปกคลุม และโครงสร้างนี้ ดังนั้น ลักษณะของความสามารถในการเคลื่อนไหวและเปลี่ยนแปลงที่ว่างได้นี้ จึงส่งผลให้เกิดการใช้งานในแบบต่าง ๆ ตามต้องการได้ ซึ่งสามารถนำกลไกนี้ไปใช้ในการออกแบบสร้างที่ว่างที่ต้องการความเป็นส่วนตัว และต้องการความยืดหยุ่นโดยการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ตามกิจกรรมการใช้งานหรือจำนวนผู้ใช้ได้

ภาพที่ 68 การทดลองสร้างที่ว่างจากสิ่งของใกล้ตัวของผู้ใช้หัวลำโพง

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

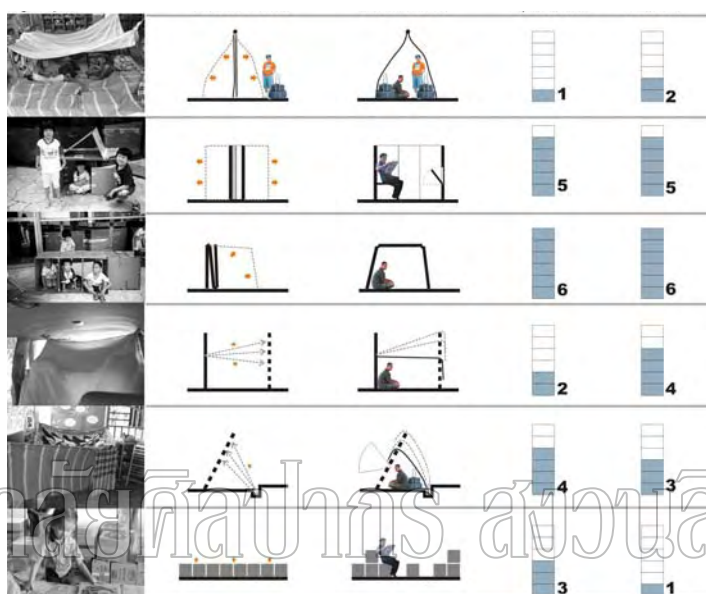
4.การสร้างที่ว่างจากสิ่งของใกล้ตัวของผู้ใช้หัวลำโพง จากการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้

อาคารสถานีรถไฟหัวลำโพง พบว่ากลุ่มคนที่ต้องการ การพักคอยภายในหัวลำโพงนี้ มีเอกลักษณ์ที่เหมือนอยู่อย่างหนึ่งคือ ทุกคนจะต้องมีกระเป๋าใส่เสื้อผ้าหรือของสัมภาระต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งจากข้อค้นพบในจุดนี้ทำให้มีแนวความคิดที่จะหาวิธีการสร้างที่ว่างจากสิ่งของเหล่านี้ ซึ่งเป็นของที่หาง่าย อยู่ใกล้ตัวและเป็นเอกลักษณ์ที่มีความเฉพาะตัวของผู้ใช้ ที่สำคัญยังเป็นการตอบสนองแนวความคิดการสร้างที่ว่างด้วยสิ่งของหาง่ายใกล้ตัวของเด็กเช่นเดียวกัน

ดังนั้น จากแนวความคิดดังกล่าวจึงได้นำมาออกแบบที่ว่าง ด้วยวิธีการใช้ผ้าเป็นผนังที่สามารถใช้กระเป๋าหรือสัมภาระต่าง ๆ มาถ่วงน้ำหนักที่มุมชายผ้าให้เกิดเป็นที่ว่างภายใน ฉะนั้นที่ว่างที่เกิดขึ้นจึงสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนคนที่เข้าไป ตามจำนวนกระเป๋าสัมภาระที่มีและตามความต้องการของผู้ใช้ซึ่งในการสร้างที่ว่างของแต่ละคนแต่ละเวลาที่จะเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละรูปแบบที่ไม่ซ้ำกัน

ข้อสังเกต การสร้างที่ว่างจากสิ่งใกล้ตัวของผู้ใช้หัวลำโพงนี้ แม้ว่าจะเป็นการยืดรูปแบบการสร้างที่ว่างของเด็ก แต่เป็นสิ่งที่ต้องพิสูจน์ว่าการกำหนดขอบเขตพื้นที่ส่วนตัวด้วยการใช้ผ้านี้จะเหมาะสมต่อการนำไปใช้งานจริงในหัวลำโพงหรือไม่ เพราะมีบุคคลหลายเพศหลายวัยที่เข้ามาใช้งาน ซึ่งต่างจากการสร้างที่ว่างของเด็กที่รองรับพฤติกรรมของเด็กเท่านั้น

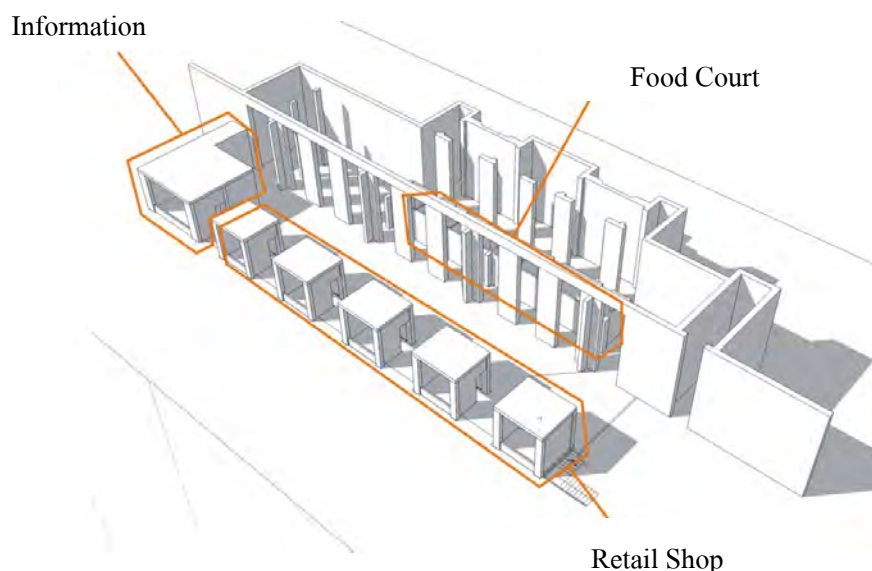
จากการศึกษาพัฒนาแนวความคิดการสร้างที่ว่างของเด็กมาสู่รูปแบบที่ว่างเพื่อการพักผ่อนนี้สามารถสรุปเป็นลักษณะของที่ว่างได้ 6 ประเภท ซึ่งมีความยืดหยุ่นตามกิจกรรมการใช้งานที่เหมาะสม และวิเคราะห์ระดับความเป็นส่วนตัวของที่ว่างแบบต่าง ๆ รวมไปถึงความเร็วในการสร้างที่ว่างนั้น ๆ ขึ้นมา เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบที่แบ่งระดับความเป็นส่วนตัวตามการใช้งานต่อไป

ภาพที่ 69 Diagram แสดงการประยุกต์ลักษณะที่ว่างเด็กมาสู่ที่ว่างเพื่อการพักผ่อน
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาของบริบทที่ตั้งโครงการ จากการศึกษาบริบทของที่ตั้งโครงสร้างทั้งในแง่การใช้งาน และระดับความเป็นส่วนตัวจากพื้นที่ทั้งหมด สรุปได้ว่า พื้นที่ที่เลือกทำการออกแบบ คือ บริเวณชั้นลอยฝั่งด้านทิศตะวันออก เพราะมีความเป็นส่วนตัวสูงสุด อยู่ไกลจากทางเข้าหลัก และผู้ที่ใช้พื้นที่นี้ก็เป็นกลุ่มผู้ใช้ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวอยู่แล้ว จึงเหมาะสมในการเป็นที่ตั้งโครงการมากที่สุด อีกทั้งมีกลุ่มผู้ใช้งานและกิจกรรมเดิมบางส่วนที่รองรับ การวิเคราะห์พื้นที่ตั้งโครงการเดิมที่มีอยู่จึงได้ทำการศึกษากิจกรรมเดิมและรูปแบบของพื้นที่เดิมพบว่า พื้นที่ตั้งโครงการนี้ได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนภายในที่เป็นผนังสูงของโครงสร้างหั่วลำโพง ขนาดความสูง 7 เมตร เป็นพื้นที่ Double Value ที่ผนังสูงเท่ากับอาคาร 2 ชั้น มีกิจกรรมคือ ส่วนบุชขายอาหารของศูนย์อาหาร และส่วนด้านหน้าที่เป็นชั้นลอย 2 ชั้น ด้านล่างประกอบด้วย ศูนย์ข้อมูล

ประชาสัมพันธ์ ร้านค้าปลีกย่อย และพื้นที่รับประมาณอาคาร ส่วนด้านบนเป็นร้านอาหารที่เป็น
สัดส่วน และลานเปียร์

ภาพที่ 70 ลักษณะของที่ตั้งโครงการและองค์ประกอบใช้สอยเดิม

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

เมื่อจะทำการออกแบบที่ว่างเข้าไปใหม่ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงกิจกรรมเดิม จึงทำการ
ออกแบบในส่วนพักคอยใหม่ให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น มีคุณภาพของที่ว่างสำหรับการพักคอยที่ดี
ขึ้น โดยอยู่บนพื้นฐานของกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ และสนับสนุนกิจกรรมเหล่านั้น ดังนั้น พื้นที่บูธขาย
อาหาร ร้านค้าปลีก และศูนย์อาหาร จึงยังคงไว้ แต่เอาพื้นที่ซึ่งเป็นชั้นลอยบริเวณชั้น 2 ออกไปเพื่อ
เอื้อต่อการออกแบบที่ว่างใหม่เข้าไป เพราะชั้น 2 มีพื้นที่ร้านอาหารและที่นั่งพักคอยซึ่งซ้ำกับ
กิจกรรมด้านล่าง กิจกรรมดังกล่าวมิได้หายไป แต่นำมารวมกันที่ด้านล่าง เพราะสะดวกต่อการ
จัดการกับระบบของการออกแบบต่อไป

การออกแบบเบื้องต้น

การออกแบบเบื้องต้นนี้ เป็นการออกแบบในลักษณะภาพรวม หรือเป็นการทดลอง
ออกแบบเพียงเพื่อเป็นแนวทางในการนำรูปแบบที่ว่างของเด็กมาสู่บริบทของที่ตั้งโครงการเท่านั้น
ซึ่งยังมิได้ให้ความสำคัญกับกิจกรรมและการใช้งานที่เป็นจริงมากนัก เพื่อดูความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ในการออกแบบ

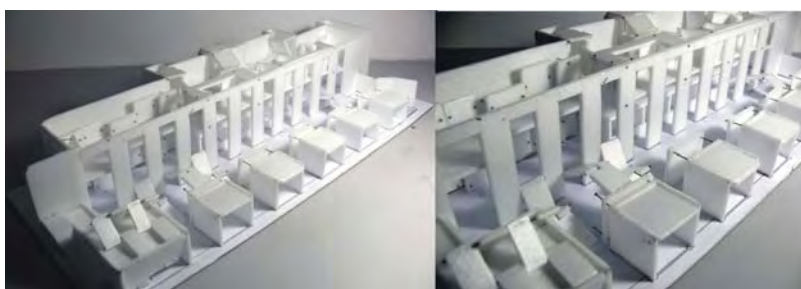
ภาพที่ 71 รูปแบบการนำลักษณะการพับผืนระนาบไปใส่ในบริบทที่ตั้ง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

อีกลักษณะหนึ่งของที่ว่างที่ได้ทำการออกแบบ คือ ที่ว่างที่สามารถสร้างสรรค์ขึ้นได้โดยการพับวัสดุที่เป็นผืนในสัดส่วน ที่เท่ากับมนุษย์ให้เกิดเป็นพื้นที่ซึ่งถูกปลดปล่อยจากผืนระนาบที่ถูกพับขึ้นนี้ เกิดเป็นระนาบของผนังและระนาบของเพดาน ด้วยการใช้วัสดุที่เบา จึงมีความยืดหยุ่นในการใช้งาน อีกทั้งยังสามารถพับเก็บได้ยามไม่มีผู้ใช้งาน ซึ่งรูปแบบของที่ว่างในลักษณะนี้ ใช้ฐานความคิดจากการสร้างที่ว่างด้วยการพับกล่องกระดาษของเด็ก จึงมีลักษณะการพับของผืนระนาบไปในทิศทางเดียว และจะพัฒนาไปสู่การใช้งานในรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมต่อไป

ภาพที่ 72 ระนาบพื้นที่เอียงเป็นส่วนทางเข้าของชั้นลอยด้านบน
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

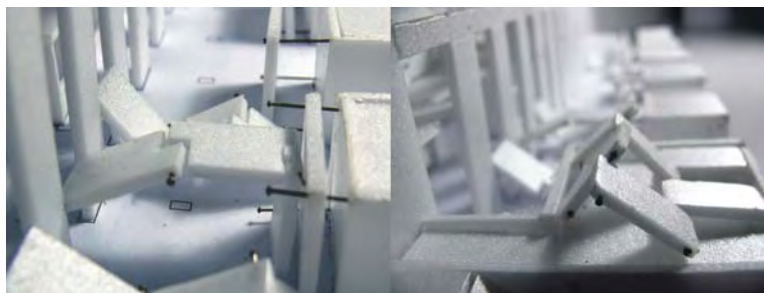
กระบวนการออกแบบครั้งแรก ทำให้พบข้อเด่นข้อด้อย ของการออกแบบที่วางเข้าไปสู่บริบทของที่ตั้งโครงการ ซึ่งได้นำมาสู่การพัฒนาการออกแบบต่อไป ในขั้นนี้จึงเป็นการพัฒนาให้ที่ว่างใหม่ต่าง ๆ เกิดขึ้น ให้มีการยึดเกาะกับโครงสร้างจริงของที่ตั้งมากขึ้น ทั้งโครงสร้างของผนังเสา และส่วนต่าง ๆ ที่สามารถยึดเกาะได้ รวมไปถึงการวิเคราะห์พื้นที่ อันสามารถเกิดที่ว่างใหม่แบบการสร้างสรรค์ของเด็กได้ ซึ่งทั้งหมดเป็นการออกแบบที่ยึดกรอบของการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเดิม เพื่อสร้างที่ว่างของเด็กขึ้นมา โดยพื้นที่ที่มีความเป็นไปได้ในการสร้างที่ว่างของเด็กคือ พื้นที่ที่สามารถหลบมุมสายตาจากบุคคลภายนอก ซอกมุมของสภาพแวดล้อมเดิม จากที่ตั้งจึงสามารถแบ่งพื้นที่ที่หลบมุมสายตาได้เป็น 2 ส่วนตามระดับความเป็นส่วนตัว ส่วนแรก คือ ส่วนด้านหน้า ด้านหลังร้านค้าปลีกย่อยบริเวณสวนอาหารเดิม ส่วนที่ 2 คือ บริเวณด้านหลังภายในอาคาร 2 ชั้นเดิมที่เป็นบุชขายอาหาร โดยพื้นที่ที่หลบมุมสายตาและอยู่ห่างจากกลุ่มสาธารณะชนมากกว่าในส่วนที่ 2 นี้ จึงมีระดับความเป็นส่วนตัวที่มากกว่าในส่วนด้านหน้าของที่ตั้ง จึงได้ใช้พื้นที่ที่หลบสายตา และยึดเกาะกับโครงสร้างเดิมในส่วนด้านหลังของร้านค้าปลีกย่อย โดยออกแบบให้เป็นการสร้างส่วนตัว ด้วยการดึงระนาบผนังที่ยึดติดกับผนังร้านค้าออกมาใช้งานตามพื้นที่ที่ตนเองต้องการในทุก ๆ จุดของด้านหลังร้านค้า และอีกส่วนหนึ่ง คือ ระนาบใหม่ที่ยึดเกาะกับช่องว่างระหว่างเสา และใช้ค้ำแหน่งริม ๆ ทั้งสองด้านของที่ตั้ง เพื่อมิให้รบกวนทางสัญจรหลัก และมีความเป็นส่วนตัว โดยการใส่ที่ว่างที่มีความสามารถพับเก็บพับสร้างในระนาบผนังและระนาบเพดานได้ ซึ่งทั้งหมดนี้ มีทางสัญจรหลักที่อยู่ตรงกลางการเข้าถึงจึงเป็นลักษณะ Linear

ภาพที่ 73 ทักษณภาพรวมของหุ่นจำลองในการทดลองออกแบบ

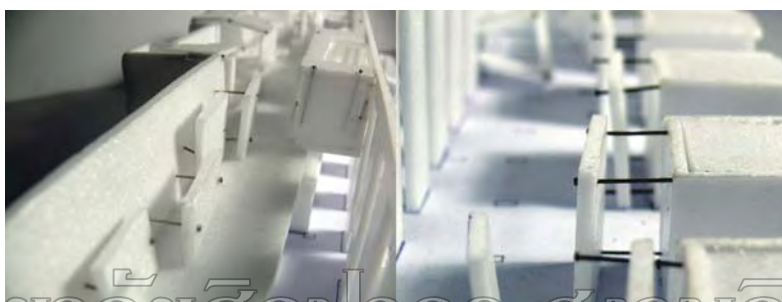
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ในส่วนด้านหลังที่เป็นบุชขายอาหาร ได้คงบุชอาหารเพื่อรองรับกิจกรรมเดิมไว้ ในส่วนนี้ เป็นส่วนที่มีความเป็นส่วนตัวสูงสุด จึงได้เสนอการสร้างระดับชั้นลอยเข้าไป เพราะเป็นพื้นที่โล่งสูงในลักษณะ Double Value ซึ่งการยกระนาบพื้นให้สูงขึ้นมาใหม่ให้แตกต่างเดิม

ภาพที่ 74 ลักษณะที่ว่างที่สร้างขึ้นได้จากการพับในแกนแนวนอน

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 75 ลักษณะที่ว่างที่สร้างขึ้นได้จากการดึงระนาบของผนังออกมาใช้งาน

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 76 ลักษณะที่ว่างที่สร้างขึ้นได้จากการพับในแกนแนวนอนและแกนแนวตั้ง

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

การออกแบบเพื่อสร้างที่ว่างส่วนตัวในส่วนชั้นลอยนี้ จึงใช้การยึดเกาะของที่ว่างกับโครงสร้างเดิมที่เป็นผนัง มีทางสัญจรอยู่ตรงกลางเป็นลักษณะการใช้งานแบบ Linear มีที่ว่างซึ่งเกาะอยู่ 2 ข้างของผนัง ในส่วนของผนังที่อยู่ด้านข้างนี้ใช้การสร้างที่ว่างที่สามารถยึดผนังออกมาใช้

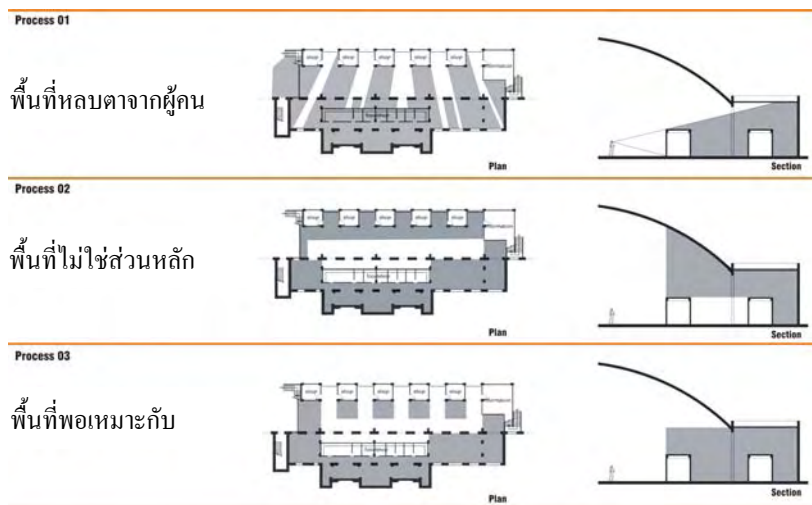
งานเป็นพื้นที่ส่วนตัวได้ ซึ่งเป็นระนาบใหม่ในหลาย ๆ ขนาดให้คนได้เลือกใช้ตามความต้องการของขนาดความสูงได้ จึงใช้วิธีการสร้างที่ว่างโดยการพับให้เกิดระนาบผนัง ระนาบเพดาน รวมทั้งพื้นที่ที่เป็นชอกมุมจะทำให้ส่วนนี้มีลักษณะเป็นส่วนตัว และมีความเป็นที่ว่างแบบของเด็กมากที่สุด การพับผืนระนาบให้เกิดที่ว่างขึ้นมานี้ เป็นการพับที่มีแกนหมุนในทางแนวนอน แต่ในส่วนตรงกันข้ามของผนังด้านหลัง ได้ใช้การพับแบบการหมุนแกนระนาบในทางแนวตั้ง ซึ่งสามารถทำให้เกิดความยืดหยุ่นของระนาบผนังที่สามารถเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงพื้นที่ และขนาดของความเป็นส่วนตัวตามต้องการใช้งานได้

ข้อสังเกต เนื่องจากการออกแบบในลักษณะภาพรวมนี้ เป็นการแปลงแนวความคิดสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็กมาสู่ที่ว่างเพื่อการใช้งานจริง ดังนั้น จึงยังไม่เห็นรูปแบบของกิจกรรมจริงที่จะเข้าไปใช้งาน รวมทั้งเส้นทางที่แบ่งขอบเขตของการสัญจรกับพื้นที่การใช้งานที่เป็นโลกส่วนตัว และการเข้าไปดูแลพื้นที่ของเจ้าหน้าที่ประจำอาคาร แต่ขั้นตอนการออกแบบ นี้ มีความชัดเจนในเรื่องการนำแนวความคิดมาแปลงสู่การใช้งานที่มีความยืดหยุ่น และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามสัดส่วนและจำนวนของผู้ใช้งาน ส่วนที่ควรพิจารณาเพิ่มเติม คือ วิธีการสร้าง และการเก็บระนาบที่สร้างขึ้นมาใหม่ให้มีความเป็นระบบระเบียบเมื่อไม่มีการใช้งาน รวมไปถึงการกำหนดกิจกรรมของผู้ใช้งานในส่วนโซนต่าง ๆ และการใช้งานในที่ว่างแบบต่าง ๆ ก็จะทำให้งานสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

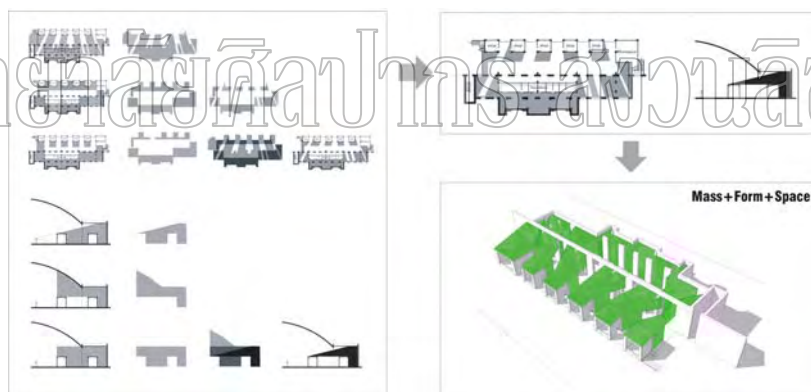
กระบวนการแปลงแนวความคิดสู่การออกแบบ Mass Form Space

ในการออกแบบในขั้นที่ 3 นี้ ได้กำหนดกระบวนการสร้าง Mass Form Space โดยใช้เอกลักษณ์บางประการในการสร้างที่ว่างของเด็กมาเป็นกรอบในการค้นหารูปทรง เพื่อการออกแบบอย่างมีที่มาที่ไป และสมเหตุสมผล โดยการนำเอาเอกลักษณ์การสร้างที่ว่างของเด็กในประเด็นเรื่อง พื้นที่ที่เกิดจากการหลบมุมสายตา พื้นที่ที่ไม่ใช่ส่วนใช้งานหลักและพื้นที่ที่มีขนาดสัดส่วนใกล้เคียงกับตนเอง

จากนั้น จึงได้นำกฎเกณฑ์เหล่านี้มาหาพื้นที่ที่มีคุณสมบัติตามรูปแบบดังกล่าวภายในบริบทที่ตั้งโครงการ ออกมาเป็นระนาบทาง 2 มิติ ทั้งจากผังพื้น (Plan) และทางรูปตัดขวาง (Section) เมื่อได้ออกมาเป็น 3 พื้นที่ตามคุณลักษณะของเกณฑ์พื้นที่ดังกล่าวแล้ว จึงนำพื้นที่ทั้ง 3 รูปแบบ มาผสมผสานรวมกันด้วยวิธีการวางซ้อนทับในทาง 2 มิติ (Mapping) ของแต่ละรูปแบบ ทั้งระนาบของผังพื้นและระนาบของรูปตัดขวาง เพื่อหาพื้นที่ที่เป็นกลางร่วมกัน จากการซ้อนทับของคุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ให้เกิดเป็นขอบเขตพื้นที่ ๆ เดียวเพื่อนำมากรอบของปริมาตรที่ว่างในการประยุกต์ใช้ในการออกแบบต่อไป

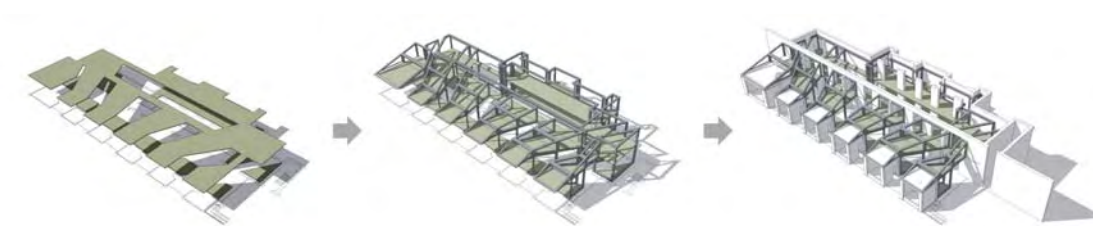
ภาพที่ 77 กระบวนการวิเคราะห์พื้นที่จากเอกลักษณ์ของเด็กในบริบทที่ตั้ง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 78 กระบวนการวิเคราะห์พื้นที่สู่ปริมาณของที่ว่าง (Mass+Form+Space)
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

เมื่อได้ทำการ Mapping ซ้อนทับในระนาบต่าง ๆ แล้วจึงได้ออกมาเป็นพื้นที่ที่เกิดจากการผสมผสานรูปแบบต่าง ๆ ของเอกลักษณ์การสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็กภายในบริบทที่ตั้ง ซึ่งออกมาเป็นระนาบทาง 2 มิติ ขั้นตอนต่อไป คือ การนำระนาบ 2 มิตินี้ มาขึ้นรูปทรงให้เป็น 3 มิติ จากกรอบของผังพื้นที่ และรูปตัดที่ได้ทำการวิเคราะห์มา เพื่อให้เห็นปริมาณของที่ว่าง การผสมเข้าไปอยู่ในบริบทของที่ตั้งโครงการ และได้เห็นรูปแบบของการแปลงแนวความคิดมาสู่การออกแบบที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

ที่ว่างทาง 3 มิติ ที่เกิดขึ้น มีลักษณะที่เกาะอยู่กับร้านค้าเดิมด้านหน้าแล้วกระจายตัวพุ่งไปสู่ส่วนด้านหลังในลักษณะรูปสามเหลี่ยม จากเล็ก ๆ ด้านหน้าไปหาใหญ่ด้านหลังซึ่งเรียงเป็นเส้นวิ่งไปตามตำแหน่งของร้านค้าด้านหน้าและ Mass แต่ละส่วนจะไปรวมตัวกันในพื้นที่ด้านหลังที่เกาะอยู่ตามขอบของริมผนังรอบด้านทั้งหมด

ภาพที่ 79 กระบวนการไล่องค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมภายในที่ว่าง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

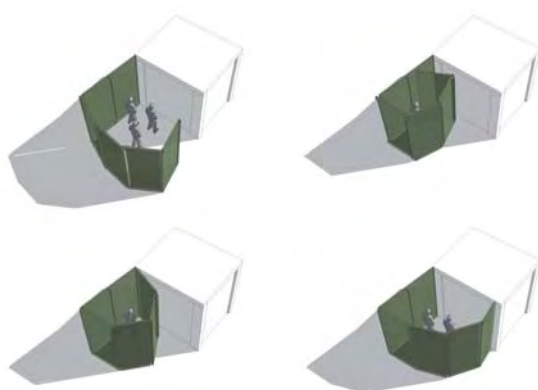
จากปริมาณของที่ว่างที่เกิดขึ้น ขั้นตอนต่อไปจึงได้เอาพื้นที่ว่างนี้ ไปไล่องค์ประกอบต่าง ๆ ทางสถาปัตยกรรมได้แก่ โครงสร้าง พื้น เสา คาน ตามขนาดของปริมาณที่ว่างและความเป็นไปได้ เมื่อยึดเกาะกับโครงสร้างของบริบทเดิม ส่วนพื้นที่ผิวของที่ว่างนั้นจะพิจารณาจากกิจกรรมในส่วน of พื้นที่นั้น ๆ ว่าเหมาะสมจะใส่พื้นที่ผิวแบบใดเพื่อใช้ในการรองรับกิจกรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้นหลังจากที่ได้แนวทางของรูปแบบสถาปัตยกรรมและองค์ประกอบต่าง ๆ แล้ว ขั้นตอนต่อไป คือ การกำหนดกิจกรรมในส่วนต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของลักษณะที่ว่างและโครงสร้าง

การกำหนดกิจกรรมและลักษณะการใช้งาน

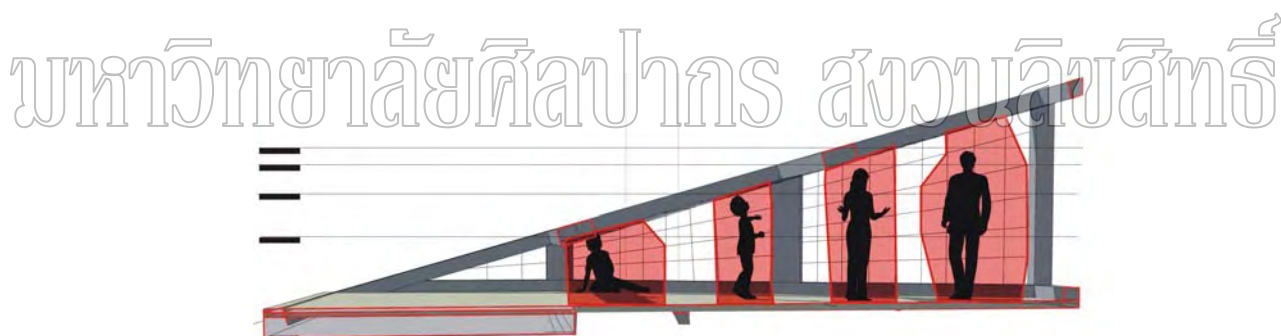
ลักษณะของพื้นที่จากการสร้าง Mass Form Space สามารถแบ่งได้เป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ ส่วนด้านล่างบริเวณด้านหลังร้านเช่าขาย และรอบ ๆ ศูนย์อาหารที่รองรับกิจกรรมเดิม คือ การนั่งรับประทานอาหาร และส่วนด้านบนที่รองรับกิจกรรมการนั่งดื่มกาแฟและอาหารเบา ๆ เพื่อใช้กับการพักผ่อนที่เป็นส่วนตัวมากขึ้น

ในส่วนด้านล่างนี้จึงได้ออกแบบที่ว่างสำหรับรองรับกิจกรรมการนั่งรับประทานอาหารเป็นสำคัญ โดยใช้คุณลักษณะของที่ว่างที่มีความสามารถในการปรับขนาดเพื่อการสร้างที่ว่างส่วนตัวขึ้นมา เช่น การทดลองพับกล่อ่งที่ได้ทำการศึกษา การนั่งรับประทานอาหารนี้จึงสามารถเปลี่ยนแปลงขนาดของพื้นที่ในทางกว้าง และทางยาว ตามจำนวนของผู้ใช้ที่มานั่งรับประทานอาหาร

อาหารโดยการพับเก็บหรือคลี่ออก และโครงสร้างของระนาบที่พับได้ภายในพื้นที่นี้ก็ยึดเกาะกับด้านหลังของร้านค้าเช่า ทำให้ตอบโจทย์การใช้ประโยชน์จากโครงสร้างเดิมมาใช้ในการสร้างที่ว่างใหม่ขึ้นมาตามรูปแบบของการสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็ก

ภาพที่ 80 พื้นที่รับประทานอาหารที่ผู้ใช้สามารถกำหนดขอบเขตได้เอง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

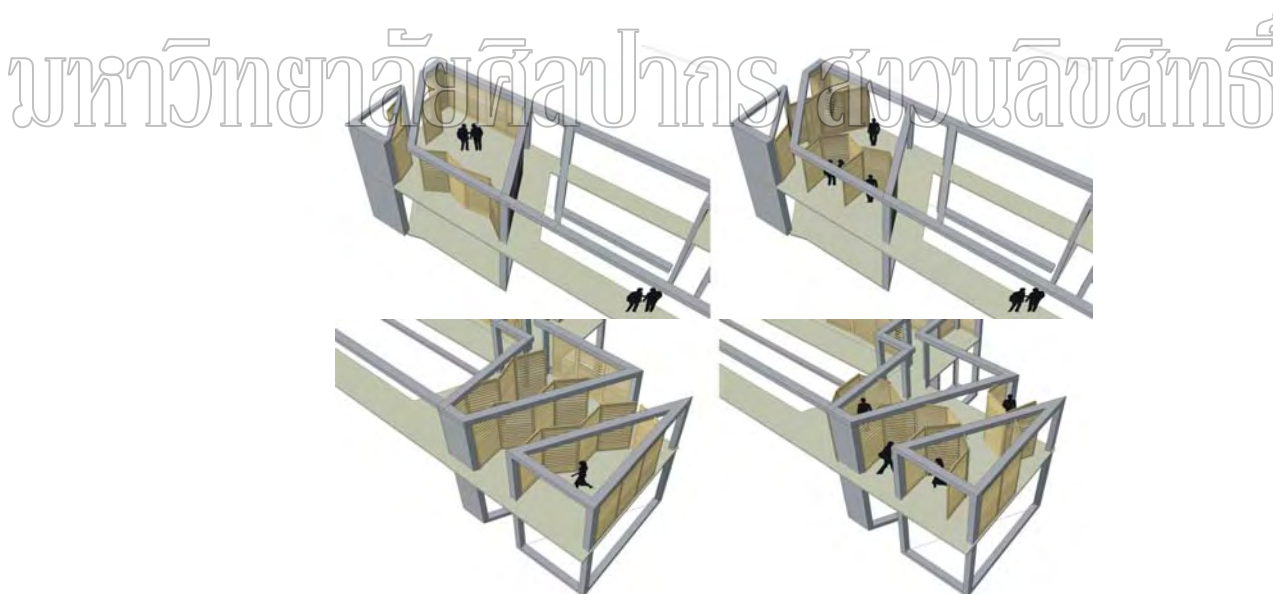

ภาพที่ 81 พื้นที่สามเหลี่ยมซึ่งเอื้อต่อการสร้างที่ว่างในแต่ละสัดส่วนของผู้ใช้
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

พื้นที่ด้านบนเหนือส่วนร้านค้าต่าง ๆ เหมาะสมสำหรับพื้นที่ที่ต้องการความเป็นส่วนตัวสูง เช่น การพักผ่อนหรือการพักผ่อนส่วนตัวเพราะอยู่ในระดับด้านบนที่แตกต่างจากระดับของคนทั่วไป ซึ่งมีรูปแบบของที่ว่างเป็นสามเหลี่ยมไล่ฐานความสูงมาจากส่วนบนหลังคาของร้านค้าเดิม ลาดเอียงประมาณ 30 องศา ไปจรดที่ผนังสูงของด้านหลังของโครงสร้างเดิม ปริมาตรของที่ว่างสามเหลี่ยมที่เกิดขึ้นนี้ ส่งผลให้มีระนาบด้านบนที่เอียงจากระดับพื้นล่างไปจนถึงจุดสูงสุดของผนังด้านบน ด้วยลักษณะของระนาบที่ไล่ระดับความสูงนี้ ทำให้เอื้อต่อการสร้างพื้นที่ส่วนตัวในระดับของสัดส่วนของผู้ใช้ที่มีความแตกต่างกัน รวมไปถึงการรองรับในอิริยาบถ

ของพฤติกรรมการใช้งานที่แตกต่างความสูงกัน เช่น การนั่งหรือการนอน โดยผู้ใช้งานสามารถสร้างสิ่งปกคลุมที่ห่อหุ้มขนาดที่เหมาะสมกับตัวเองด้วยวัสดุที่สร้างง่าย ๆ ประเภทผ้าโดยการยึดเกาะกับโครงสร้าง นอกจากนั้นยังตอบรับกับความสูงของคนแต่ละวัยอีกด้วย คุณลักษณะของการสร้างที่ว่างแบบนี้ จึงตอบรับกับการสร้างที่ว่างของเด็กในขอบเขตระยะที่เด็กเอื้อมมือถึงให้มีขนาดพอเหมาะกับสัดส่วนตัวเอง

อีกพื้นที่หนึ่งที่ได้ทำการออกแบบ คือ บริเวณด้านหลังของที่ตั้งเป็นอาคารคอร์โด่งสูง 2 ชั้น ด้านล่างเป็นบุรุษขายอาหารและส่วนบริการต่าง ๆ ส่วนด้านบนเป็นพื้นที่โล่งที่จะนำมาใช้ในการออกแบบ โดยการซ้อนระดับพื้นด้านบนให้เป็นพื้นที่ใช้งานและเปิดคอร์โด่งตรงกลาง ดังนั้นพื้นที่ใช้งานจึงอยู่โดยรอบของผนังทั้ง 3 ด้านหลังจากเว้นเป็นทางสัญจรโดยรอบ เพราะส่วนด้านหน้าเป็นทางสัญจรสำหรับเชื่อมต่อไปยังส่วนด้านหน้า การออกแบบในส่วนที่ 1 คือบริเวณพื้นที่ด้านทิศเหนือและทิศใต้ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการปิดล้อมอยู่แล้วจึงใช้สำหรับเป็นที่พักคอยส่วนตัวโดยใส่ระนาบผนังที่สามารถพับและคลี่ออกมาจากการยึดติดกับโครงสร้าง เพื่อสร้างที่ว่างส่วนตัวขึ้นมาได้ และสามารถยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนขนาดของพื้นที่ได้ตามต้องการได้

ภาพที่ 82 รูปแบบการปรับเปลี่ยนของพื้นที่พักคอยด้านทิศเหนือและทิศใต้
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

พื้นที่อีกส่วนที่ทำการออกแบบคือบริเวณด้านหลัง พื้นที่ตรงนี้มีคุณลักษณะพิเศษที่ผนังเดิมเป็นชอกเป็นมุมสี่เหลี่ยม สามารถประโยชน์จากจุดนี้นำมาใช้ในการสร้างพื้นที่ส่วนตัวโดยการสร้างระนาบผนังใหม่ให้ปิดล้อมโดยสมบูรณ์จากโครงสร้างเดิมที่มีการปิดล้อมอยู่แล้ว 3 ด้าน โดย

ระนาบที่สร้างใหม่ขึ้นมาออกแบบให้เป็นวัสดุที่เบา สามารถเลื่อนเปิด ปิด ลักษณะคล้ายประตูบานเลื่อนเพื่อการสร้างที่ว่างที่ปิดล้อม และอีกวิธีการหนึ่ง คือ ออกแบบให้ผนังเป็นระแนงไม้เว้นร่องตั้งแต่พื้นไปจรดเพดาน ช่องว่างที่เกิดขึ้นจากการเว้นร่องนี้จึงสามารถนำกลไกในลักษณะของผ้าที่ยืดออกมา และดึงเก็บกลับ มาใช้ในการพาดผ้ายึดกล่าวเข้าไปในร่องไม้ เพื่อสร้างสิ่งปกคลุมในระนาบเพดาน ซึ่งจากกลไกนี้จึงทำให้เราสามารถสร้างสิ่งปกคลุมได้ตามสัดส่วนของตนเองและตามขอบเขตของความสูงที่สามารถเอื้อมไปถึงตามเอกลักษณ์ในการสรรค์สร้างที่ว่างของเด็ก

ภาพที่ 83 รูปแบบการปรับเปลี่ยนในลักษณะเปิดปิดเพื่อใช้ในการพักคอยส่วนตัว

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

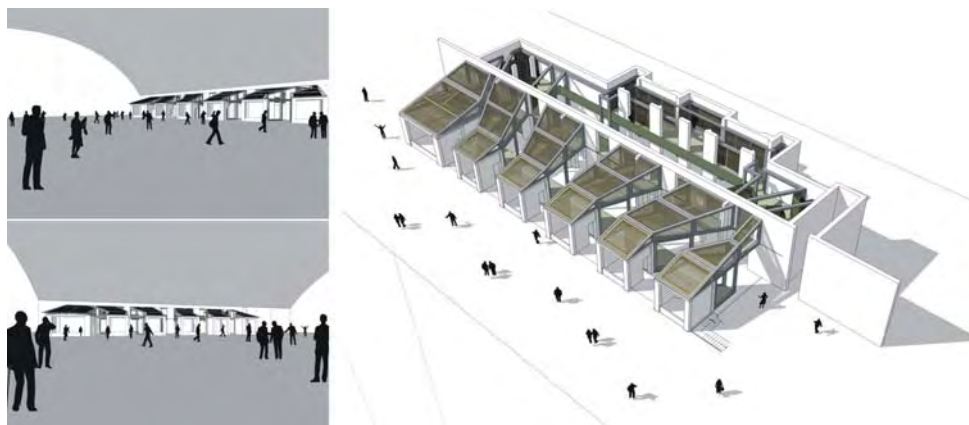
ภาพที่ 84 รูปแบบการปรับเปลี่ยนระนาบความสูงเพดานจากการดึงผ้ามายปกคลุมพื้นที่

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 85 ทรรศนียภาพภายในส่วนชั้นลอยด้านทิศเหนือและทิศใต้

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 86 ทศนียภาพโดยรวมและมุมมองระดับสายตาจากภายนอกสู่ที่ตั้งโครงการ
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

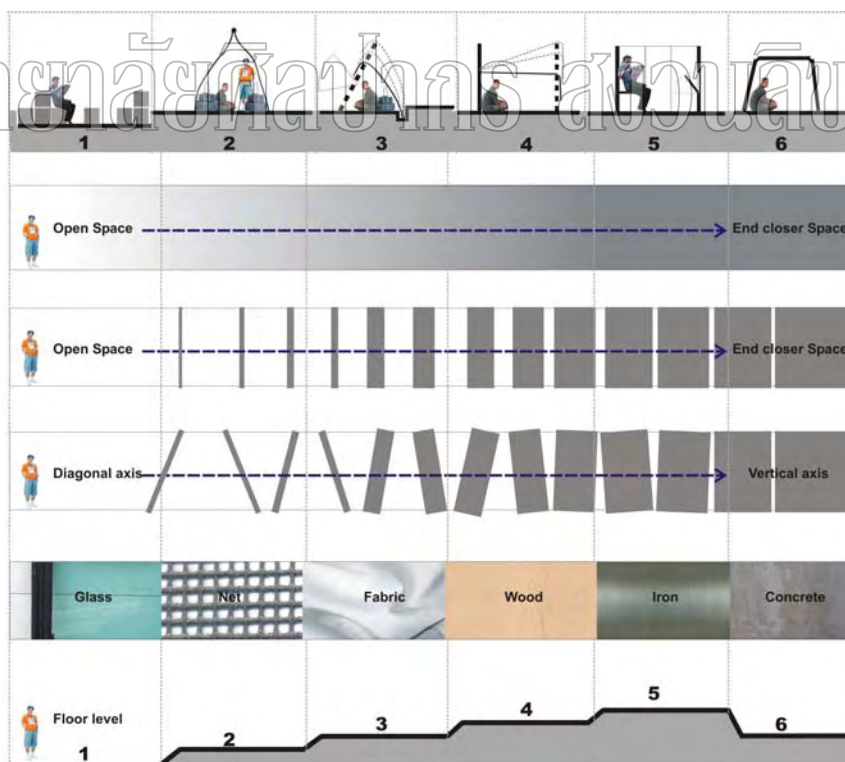
ข้อสังเกต การพัฒนาการออกแบบขั้นที่ 3 มีกระบวนการออกแบบที่มีขั้นตอนชัดเจน เมื่อได้นำมาใส่รายละเอียดและได้นำมารวมกันจึงได้ผลงานที่สมบูรณ์ออกมา ผลงานนี้มีลักษณะของภาพรวมออกมาเป็นงานออกแบบสิ่งใหม่ที่แฝงเข้าไปอยู่กับบริบทของโครงสร้างเดิมได้โดยไม่ผิดแปลกจากเดิมไปมากนัก จึงสามารถตอบโจทย์ของการซ้อนที่ว่างแบบเด็กที่ไม่ต้องการความโดดเด่นการมองเห็น แต่สิ่งยังต้องคำนึงในการออกแบบคือการสร้างที่ว่างของเด็กจะไม่ใช้วิธีการไปทำโครงสร้างเดิมหรือเปลี่ยนแปลงกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ ซึ่งในการทดลองออกแบบครั้งนี้ยังไม่ได้แสดงถึงการแก้ปัญหาในเรื่องนี้ นอกจากนั้นแม้ว่ากระบวนการคิดในการออกแบบนี้จะมีกรอบมาจากแนวความคิดการสร้างสรรคที่ว่างของเด็กแต่รูปลักษณะ (Character) ของงานที่ออกมา ก็ยังไม่บ่งบอกถึงความเป็นที่ว่างจากความคิดของเด็กเท่าที่ควรอีกด้วย

คุณลักษณะของสถานที่พักคอย

จากการทดลองออกแบบสถานที่พักคอยที่ได้นำเนื้อหาการประยุกต์รูปแบบที่ว่างของเด็กมาใช้ในการออกแบบข้างต้นนั้น เป็นการออกแบบเพียงแค่ตอบสนองการนำแนวความคิดดังกล่าวมาใช้เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์ แต่อีกสิ่งหนึ่งที่ควรคำนึงถึงคือ คุณลักษณะที่ว่างของสถานที่พักคอยที่ดีควรเป็นอย่างไร แล้วนำลักษณะของที่ว่างทั้ง 2 แบบ ได้แก่ คุณลักษณะที่ว่างของเด็กและคุณลักษณะของที่พักคอยมารวมกันเพื่อให้ผลงานออกแบบมีประสิทธิภาพในการตอบสนองแนวความคิดของเด็กและเป็นที่พักคอยที่ดีมีคุณภาพต่อไป

จากการวิเคราะห์พบว่าคุณลักษณะของที่พักรถ เป็นพื้นที่ที่ทำให้กลุ่มคนที่เคลื่อนไหว ต้องมาหยุดนิ่งก่อนจะออกไปเคลื่อนไหวต่อไป เรียกได้ว่าเป็นจุดหยุดเพื่อเปลี่ยนแปลงความเคลื่อนไหวของคน เป็นจุดเชื่อมระหว่างการเดินทางกับการเดินทางที่ต้องการจุดเปลี่ยนของระบบการเดินทาง(Transition) ซึ่งต้องสงบและมีความหยุดนิ่งเป็นส่วนตัวสำหรับการพักรถได้ในระดับหนึ่ง และสามารถออกไปสู่การสัญจรภายนอกได้โดยง่าย

ดังนั้นการออกแบบเพื่อรองรับคุณสมบัติดังกล่าวจึงได้ถ่ายทอดลักษณะความเคลื่อนไหวจากการเข้าถึง เป็นเส้นสายที่เคลื่อนไหวให้ผู้ใช้ได้สัมผัสรับรู้ได้ ก่อนที่จะค่อยๆ แปรเปลี่ยนไปเป็นเส้นสายที่หยุดนิ่ง เพื่อบ่งบอกถึงพื้นที่เพื่อการพักรถอย่างสงบ รวมไปถึงการแปรเปลี่ยนด้วยวิธีการต่าง ๆ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงระดับความปิดล้อมจากพื้นที่ที่โปร่งไปจนถึงส่วนที่ปิดล้อมเพื่อบ่งบอกระดับความเป็นส่วนตัว และการแปรเปลี่ยนด้วยวัสดุจากวัสดุที่โปร่งเบาไปจนถึงวัสดุที่ทึบตัน เพื่อสร้างนัยยะของพื้นที่ว่ามีความเป็นส่วนตัวและมีความปลอดภัย จากนั้นจึงได้ทำการทดลองสร้างโมเดล ที่สามารถตอบสนองของคุณสมบัติของที่พักรถดังกล่าวนี้ได้

ภาพที่ 87 Diagram แสดงการแปรเปลี่ยนความเคลื่อนไหวและระดับความเป็นส่วนตัว
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

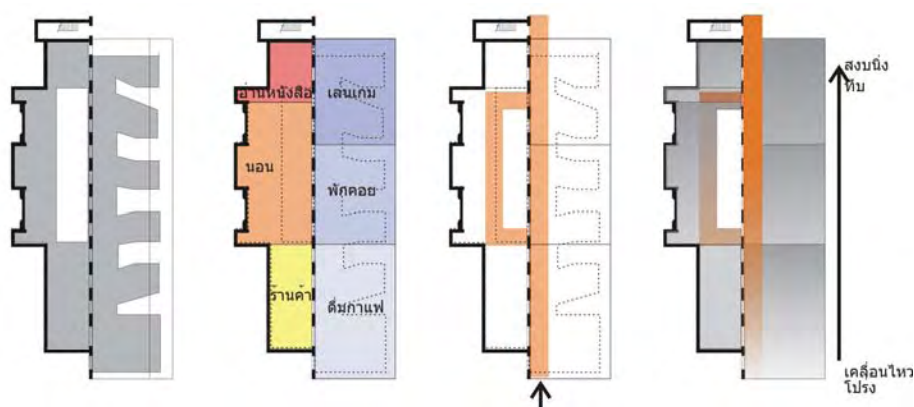

ภาพที่ 88 โมเดลที่แสดงการแปรเปลี่ยนของเส้นสายจากเคลื่อนไหวไปสู่สงบนิ่ง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

การพัฒนาการออกแบบและรูปลักษณะทางสถาปัตยกรรม

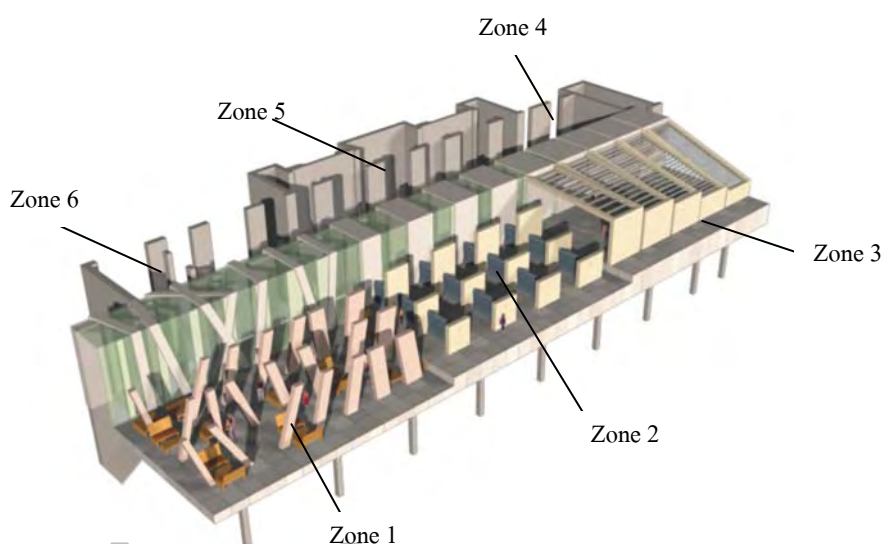
การพัฒนาการออกแบบนี้มุ่งหวังให้เป็นการออกแบบที่นำคุณสมบัติต่าง ๆ มาผสมผสานกันระหว่าง คุณลักษณะของที่ว่างจากแนวความคิดเด็กกับคุณลักษณะของสถานที่พักผ่อนที่ดีเพื่อให้ได้งานออกแบบที่สมบูรณ์ทั้งจากใช้งานและการสนองตอบแนวความคิดที่ได้ทำการศึกษาไว้ข้างต้น รวมไปถึงการพัฒนาสัญลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมเพื่อให้เกิดการรับรู้ในยามแรกพบเห็นว่าโครงการออกแบบที่พักคอกนี้ ได้นำแนวความคิดมาจากการสร้างสรรค์ที่ว่างของเด็ก

การพัฒนาการออกแบบนี้จึงได้เริ่มจากการนำ Diagram การสร้าง Mass Form Space จากการใช้เอกลักษณ์การสร้างที่ว่างของเด็กมาใช้เพื่อพัฒนาผลงานการออกแบบข้างต้นให้มีมิติของการใช้งานที่มากขึ้น รวมไปถึงให้มีรูปลักษณะของความเป็นเด็กที่สนุกสนานมากขึ้น โดยเริ่มจากการวางโซนของความสัมพันธ์ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ โซนของระดับความเป็นความส่วนตัว โซนของระดับความเคลื่อนไหว และการใส่เส้นทางสัญจรที่เหมาะสม

ภาพที่ 89 การวางโซน ทางสัญจรและแนวการแปรเปลี่ยนระดับความเคลื่อนไหว
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

เมื่อได้วิเคราะห์การวางโซน เส้นทางสัญจรและความแปรเปลี่ยนระดับความเคลื่อนไหวที่เหมาะสมแล้วลงไปในที่ตั้งโครงการแล้ว จากนั้นจึงได้นำทั้งหมดมารวมกันเพื่อออกแบบในรายละเอียดของการใช้งานและรูปลักษณะทางสถาปัตยกรรมซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

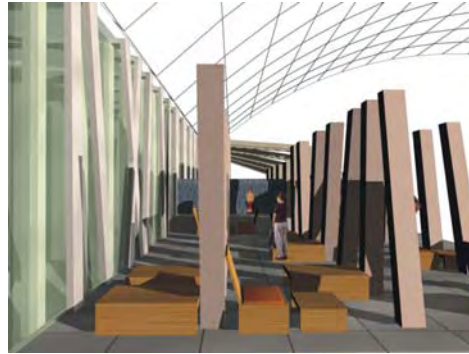

ภาพที่ 90 Lay-out องค์ประกอบของการออกแบบในโซนต่างๆ

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

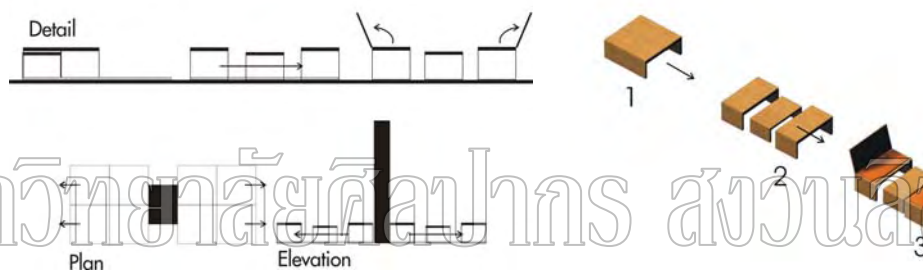
Corridor ที่อยู่ตรงกลางทำหน้าที่เป็นทำหน้าที่เป็นแกนสัญจรหลักโดยเข้าถึง Function ใช้งานที่อยู่ทั้ง 2 ข้างได้ด้วยระบบ Linear ในส่วนทางสัญจรนี้ใช้ลักษณะเส้นสายของโครงสร้างที่รู้สึกถึงความเคลื่อนไหวในส่วนทางเข้าจน Transform ไปเป็นเส้นสายที่สงบนิ่งตั้งตรง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่บ่งบอกความหมายส่วนภายในเป็นพื้นที่ที่มีความสงบเหมาะแก่การพักผ่อน และใช้วิธีการไล่ขนาดพื้นที่ที่ปิดล้อมจากโครงสร้างที่โปร่งแล้วค่อยปิดทึบลง

ในส่วนแรกบริเวณด้านหน้าเป็นส่วนที่เข้าถึงได้ง่ายสุด กำหนดให้เป็นพื้นที่นั่งดื่มกาแฟและอาหารเบาๆ โดยการออกแบบให้เป็นกล่องที่สามารถเลื่อนออกมาเป็นเก้าอี้และโต๊ะเพื่อนั่งรับประทานอาหาร ดื่มกาแฟ และสามารถเลื่อนเก็บเข้าไปเป็นเก้าอี้หัวโหล่นสำหรับการนั่งพักผ่อนชั่วคราว เป็นการใช้พื้นที่ในสองลักษณะตามความต้องการของผู้ใช้ โดยที่ชุดเก้าอี้เหล่านี้วางอิงอยู่กับเสาเพื่อให้เกิดความรู้สึกที่มีโครงสร้างที่มีขนาดเป็นมิตรอยู่ใกล้ตัวและมีขนาดที่ลดระดับตามความต้องการของสัดส่วนแต่ละคน

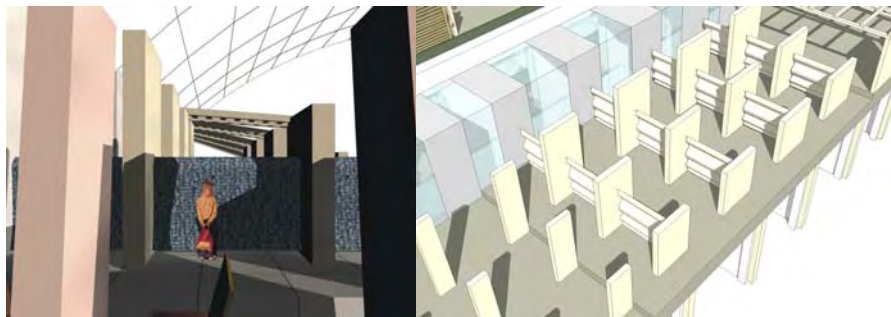
ภาพที่ 91 ทักษณภาพบรรยากาศภายในของโซนที่ 1

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 92 ตำแหน่งและลักษณะการปรับเปลี่ยนเก้าอี้รับประทานอาหาร

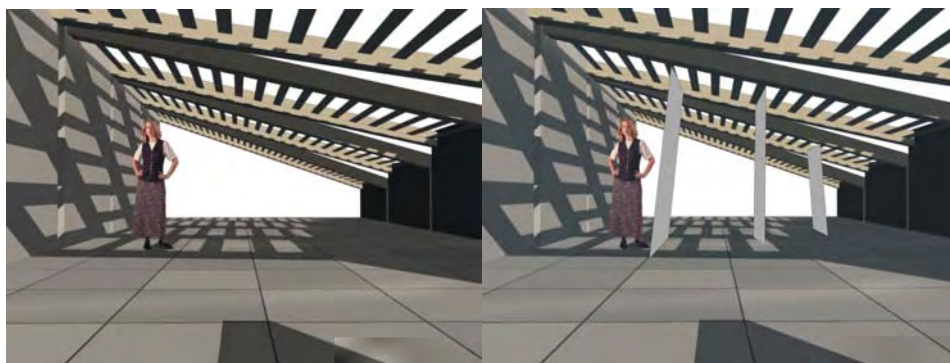
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 93 ทักษณภาพบรรยากาศภายในของโซนที่ 2

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ในส่วนที่ 2 เป็นพื้นที่ซึ่งกำหนดให้เป็นที่พักคอยชั่วคราวในลักษณะเป็นกลุ่มสำหรับนั่งสนทนาพูดคุยกัน โดยใช้การสร้างที่ว่างด้วยวิธีการใช้ผ้าเป็นผนังที่สามารถใช้กระเป๋าสัมภาระต่าง ๆ มาถ่วงน้ำหนักที่มุมชายผ้าให้เกิดเป็นที่ว่างภายใน ฉะนั้นที่ว่างที่เกิดขึ้นจึงสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนคนที่เข้าไป ตามจำนวนกระเป๋าสัมภาระที่มีและตามความต้องการของผู้ใช้ โดยมีระดับความเป็นส่วนตัวที่จากความสูงของผนังกันแต่ละส่วนที่มีความสูงแตกต่างกัน

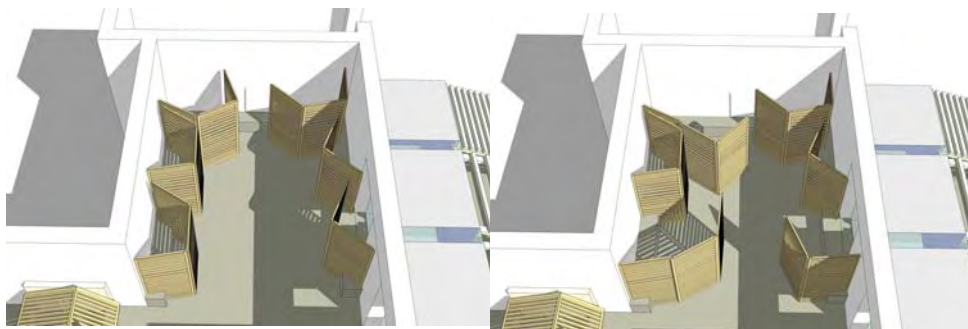
มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

ภาพที่ 94 ทศนียภาพบรรยากาศภายในของโซนที่ 3

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ในส่วนที่ 3 กำหนดให้เป็นพื้นที่สำหรับการพักคอยและมีกิจกรรมการเล่นแบบหมากรุกกระดานเข้ามาเสริมเพื่อการพักคอยที่ยาวนานขึ้นจากทั้ง 2 ส่วนก่อนหน้านี้ มีโครงสร้างที่ปกคลุมในส่วนนี้ที่มีความเป็นส่วนตัวมากขึ้นจากการใช้ไม้ระแนงที่ไล่ความถี่ไม้ที่ถี่ขึ้นไปเรื่อย ๆ จากน้อยไปหามาก เพื่อบ่งบอกถึงระดับความเป็นส่วนตัวที่มากขึ้นเมื่ออยู่ลึกเข้าไป และมีโครงสร้างของระแนงไม้ระแนงนี้ที่ค่อย ๆ กดต่ำลงตรงปลาย จากสี่เหลี่ยมกลายเป็นสามเหลี่ยมด้านในเพื่อให้มีขนาดสัดส่วนที่ใกล้ชิดกับคนมากขึ้นเรื่อย ๆ นั่นก็หมายความว่าทำให้มีความเป็นส่วนตัวมากยิ่งขึ้น

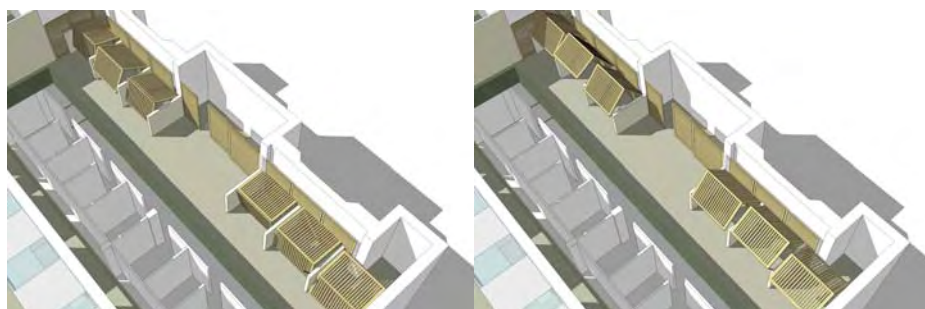
พื้นที่ในส่วนนี้จึงได้กำหนดให้ใช้การสร้างที่ว่างในลักษณะของการใช้ผ้าที่สามารถดึงออกมาจากผืนระแนงด้านบนเพื่อยึดเกาะกับพื้นด้านล่างให้เกิดระแนงด้านข้างขึ้นมาใหม่ และจากโครงสร้างที่ค่อย ๆ ลดต่ำลง ทำให้เกิดพื้นที่ ที่มีความสูงหลากหลายให้คนได้เลือกสร้างที่ว่างจากการดึงผ้านี้ได้ตามต้องการ

ภาพที่ 95 ทศนียภาพบรรยากาศภายในของโซนที่ 4

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ในส่วนที่ 4 กำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนั่งอ่านหนังสือ เพราะอยู่ภายในของที่ตั้งโครงการจึงเหมาะกับกิจกรรมที่ต้องการสมาธิและความเป็นส่วนตัวมากขึ้น โดยในส่วนนี้ได้กำหนดให้มีการสร้างที่ว่างจากการพับระนาบผนังในแกนแนวตั้งเพื่อห่อหุ้มพื้นที่ที่ผู้ใช้ต้องการจะนั่งอ่านหนังสือ แต่ระนาบที่เป็นผนังพับได้นี้ ได้ใช้วัสดุที่เป็นไม้ระแนงตีเว้นร่องเพื่อความโปร่งและไม่ปิดล้อมจากภายนอกมากนัก เพราะในพื้นที่สาธารณะก็ยังต้องการการมองเห็นเพื่อความคุ้มครองของเจ้าหน้าที่และเพื่อให้คนภายนอกได้เห็นว่ามีบริเวณนี้ได้ถูกจับจองแล้ว

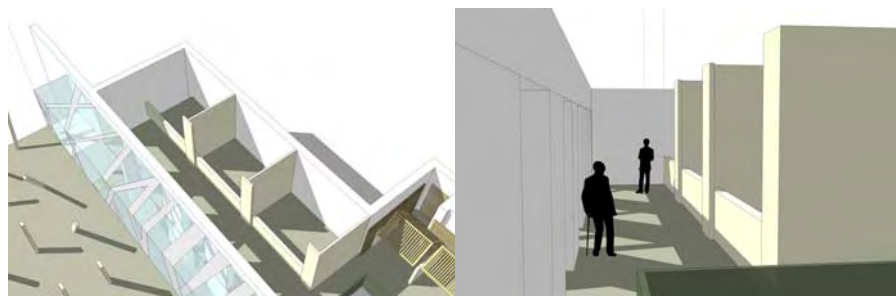
ภาพที่ 96 ทศนียภาพบรรยากาศภายในของโซนที่ 5

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ในส่วนที่ 5 เป็นพื้นที่ซึ่งอยู่ลึกสุด ขาดต่อการเข้าถึงมากที่สุด ดังนั้นจึงกำหนดให้เป็นพื้นที่เพื่อการนั่งหรือนอนพักคอยเพราะเป็นกิจกรรมที่ต้องการความเป็นส่วนตัวมากที่สุด การสร้างที่ว่างในส่วนนี้ได้ออกแบบให้เป็นการพับระนาบผนังและเพดานเพื่อปกคลุมพื้นที่ที่ต้องการนอนพักผ่อนในส่วนนี้ก็ได้ใช้วัสดุที่เป็นไม้ระแนงตีเว้นร่องเพื่อความโปร่งและไม่ปิดล้อมจากภายนอก

เช่นกันกับส่วนที่ 4 แต่ต่างกันที่เป็นการพักระนาบในแกนแนวนอนจึงทำให้เกิดการปิดล้อมที่มากกว่า ส่งผลให้มีระดับความเป็นส่วนตัวสูงสุด

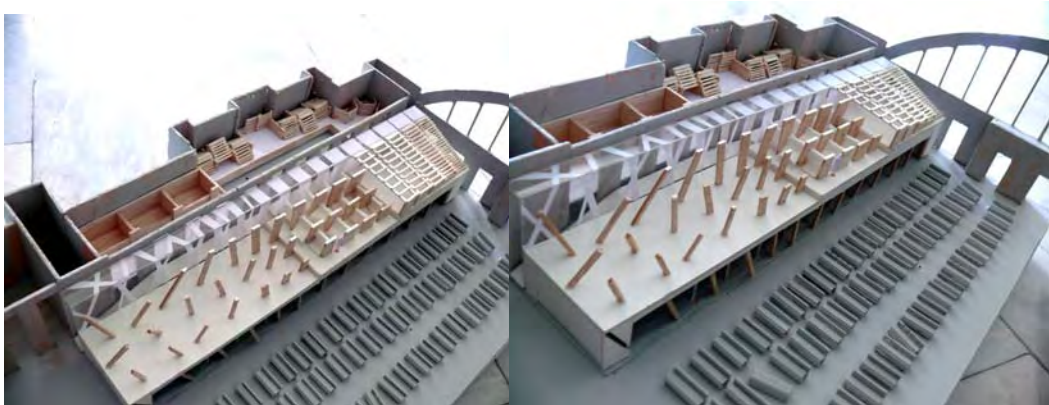
ในส่วนที่ 6 เป็นส่วนที่กำหนดให้เป็นพื้นที่สนับสนุนของโครงการ คือมีร้านค้า ร้านอาหาร กาแฟ เพื่อรองรับการนั่งรับประทานในส่วนแรก ดังนั้นจึงได้มีการยืดหยุ่นของที่ว่างแต่อย่างใด เพราะเป็นส่วนกิจกรรมที่ไม่ต้องการการยืดหยุ่นต่อการใช้งาน

ภาพที่ 97 ทศนียภาพบรรยากาศภายในของโซนที่-6 ส่วนวนลิขสิทธิ์
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 98 การจำลองผลงานการออกแบบเข้าไปอยู่ในบริบทอาคารหัวลำโพง
ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 99 ทศนียภาพมุมมองต่าง ๆ ของหุ่นจำลองผลงานการออกแบบ (1)

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย

ภาพที่ 100 ทศนียภาพมุมมองต่าง ๆ ของหุ่นจำลองผลงานการออกแบบ (2)

ที่มา : จากการศึกษาของผู้วิจัย